

Dosarul nr. 2r-425/2020

prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud: I. Volcovschi)

instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: D. Fujenco, L. Caraianu, A. Mironov)

DECIZIE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Andrian Ciobanu, reprezentat de avocatul Adela Frunză,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Ciobanu împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință,

împotriva încheierii din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 01 aprilie 2019, Andrian Ciobanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Ciobanu împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință

La 26 noiembrie 2019, Andrian Ciobanu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat lui Andrian Ciobanu un termen de 10 zile din data recepționării copiei de pe încheierea respectivă pentru depunerea cererii de apel suplimentare, care să includă motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat s-a restituit cererea de apel declarată de Andrian Ciobanu, împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Ciobanu împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință, în legătură cu neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea din 21 mai 2020, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

La 17 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Andrian Ciobanu, reprezentat de avocatul Adela Frunză, a declarat recurs împotriva încheierii din 24

iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de apel.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece apărătorul a recepționat copia încheierii din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat la 10 iulie 2020, iar ca consecință dispunea de termen pentru prezentarea apelului motivat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 24 iunie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii încheierii prin scrisoarea de însoțire din 25 iunie 2020 (f.d. 74), care a fost recepționată de părți la data de 10 iulie 2020 (f.d. 77-78)

Astfel, recursul declarat la 17 iulie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că la 01 aprilie 2019, Andrian Ciobanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Ciobanu împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credința

La 26 noiembrie 2019, Andrian Ciobanu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat lui Andrian Ciobanu un termen de 10 zile din data recepționării copieii de pe încheierea respectivă pentru depunerea cererii de apel suplimentare, care să includă motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat s-a restituit cererea de apel declarată de Andrian Ciobanu, împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Ciobanu împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință, în legătură cu neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea din 21 mai 2020, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel și ulterior a restituit cererea de apel, în cazul în care apelantul nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 21 mai 2020, deoarece nu a prezentat apelul motivat în termenul stabilit de instanță.

În această ordine de idei urmează de specificat că recurentul a cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 21 mai 2020, deoarece conform materialelor dosarului la 01 iunie 2020 aceasta a recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 71).

Astfel, soluționând chestiunea de punere pe rol a cererii de apel, Colegiul întemeiat a constatat necesar a restitui cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit, în termenul acordat indicațiile instanței de apel, stabilite prin încheierea din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Or, în conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar în corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În speță, se reține că apelantului, deși, i-a fost comunicată încheierea prin care a fost obligat la înlăturarea neajunsurilor încă în data de 01 iunie 2020 (f.d. 71), acesta nu a îndeplinit indicațiile și nu a înlăturat neajunsurile expuse de instanță, necătfind la faptul că termenul limită de lichidare a neajunsurilor a fost data de 11 iunie 2020.

Așadar, actele cauzei denotă că actul judiciar numit a fost comunicat apelantului, or, ultimul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat, în interiorul termenului ce i-a fost acordat, și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată, moment care a făcut imposibilă derularea în continuare a procedurii în apel și punerea pe rol a cererii de apel, impunându-se necesitatea adoptării soluției de restituire a cererii de apel.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele reprezentantului recurentului precum că nu a cunoscut despre emiterea încheierii din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat, deoarece aceasta a fost expediată lui Andrian Ciobanu și recepționată de ultimul la 01 iunie 2020 (f.d. 71), care urma să aducă la cunoștință apărătorului său.

De altfel, Colegiul apreciază ca neîntemeiat și argumentul avocatului precum că a recepționat copia încheierii din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat la data de 10 iulie 2020, deoarece în adresa acestuia nu a fost expediată această copie, or, în

adresa sa a fost expediată încheierea din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat (f.d. 74), iar faptul indicării pe avizul de recepție precum că a recepționat copia încheierii din 21 mai 2020 a Curții de Apel Comrat (f.d. 77), este o încercare de a induce în eroare instanța de judecată.

Mai mult, conform jurisprudenței CtEDO (Ghirea contra Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. vs Grecia, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur vs Franța, nr. 63879/00, §32, 03 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr. 32576/96, §32, CtEDO 2002-VIII).

Astfel, în circumstanțele expuse se impune concluzia, că însuși apelantul nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. Or, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Ca consecință, nelichidarea neajunsurilor expuse în încheierea din 21 mai 2020 de către apelant, în circumstanțele descrise, a impus adoptarea soluției de restituire a cererii de apel, în cazul în care conform dispozițiilor art. 14 și 16 din Codul de procedură civilă, în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea instanței potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a unor înscrisuri necesare pentru a fi dat curs apelului și a asigura o bună și normală derulare a procedurii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație ce se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile.

În consecință, instanța de apel nu a dispus de o altă soluție legală, decât de a restitui cererea de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, exonerarea arbitrară a apelantului de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, conform cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera că conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, părțile în proces nu sunt scutite de obligațiile procesuale pozitive întru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor legale. Or, în speță, apelantul nu a depus suficientă diligență, în vederea exercitării obligațiilor procedurale avute.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 24 iunie 2020, în cazul în care apelantul nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale, iar ca consecință a curmat în mod legal orice abuz din partea acesteia.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Andrian Ciobanu, reprezentat de avocatul Adela Frunză.

Se menține încheierea din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Ciobanu împotriva Nadejdei Ciobanu cu privire la încasarea sumelor în urma înaintării în instanța de judecată a acțiunii cu rea-credință.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat